

Eesti koolinoorte 69. füüsikaolümpiaad

9. aprill 2022. a. lõppvoor
Põhikooli hindamisskeemid

1. (KÜLM NAEL) (8 p.) Hindaja: Andre Säüsk

Soojusliku tasakaalu idee — [1 p.]

Naela massi leidmine — [1 p.]

Naela soojenemise energia — [1 p.]

Jää massi leidmine — [1 p.]

Jää tekkimise energia — [1 p.]

Jää kuju õige arvestamine — [1 p.]

Õige arvulise vastuse saamine — [2 p.]

2. (HEELIUMSILINDER) (8 p.) Hindaja: Kaido Reivelt

Ruumalade ja masside arvutamine — [1 p.]

On vaja arvutada üleslükkejõud — [2 p.]

Võrrand, kus kehale mõjuv raskusjõud ja üleslükkejõud tasakaalustavad üksteist — [2 p.]

Õige võrrand või arvutusskeem — [2 p.]

Õige vastus — [1 p.]

3. (JALGRATTUR) (8 p.) Hindaja: Urmas Luhaäär

$P = Fv$ — [1 p.]

$F = k\Delta v^2$, kus Δv on kiirus tuule suhtes — [1 p.]

Idee vaadata jõudude tasakaalu — [3 p.]

Jõutud õige võrrandini, mis seob antud kiirused otsitavaga — [2 p.]

Võrrandi õige lahendamine — [1 p.]

(Võrrandisüsteemi eest, mis on saadud Juku ja tuule kiiruseid liites ja lahutades — [0 p.]

4. (GAASIBOILER) (8 p.) Hindaja: Riina Murulaid

$\frac{Q_1}{t} = V\rho c\Delta t$ — [2 p.]

$\frac{Q_2}{t} = \frac{m}{t}L$ — [1 p.]

$\frac{Q_1}{t} = 4200 \text{ J/s}$ — [2 p.]

η arvutamine — [1 p.]

$\frac{m}{t} = 0.1 \text{ g/s}$ arvutamine seosest $Q_1 = Q_2$ — [2 p.]

5. (3 LAMPI) (10 p.) Hindaja: Sandra Schumann

80Ω kasutavas vooluringis:

Paigutatud 80Ω vasakpoolsesse lünka — [1 p.]

Parempoolne lünk jäetud tühjaks (lõpmatu takistus) — [1 p.]

Näidatud, et lahendus sobib — [1 p.]

40Ω ja 20Ω kasutavas vooluringis:

Paigutatud 40Ω vasakpoolsesse lünka ja 20Ω parempoolsesse lünka — [2 p.]

Näidatud, et lahendus sobib — [1 p.]

10Ω, 5Ω ja 6Ω kasutavas vooluringis:

Paigutatud 5Ω parempoolsesse lünka — [1 p.]

Paigutatud 10Ω ja 6Ω jadamisi vasakpoolsesse lünka — [2 p.]

Näidatud, et lahendus sobib — [1 p.]

6. (HEINAPLOKK) (10 p.) Hindaja: Ott Rebane

Kulutatud energia võrdeline masskeskme tõusuga heinapalli ümberkukkumiseni kahel järjestikkusel küljel (diagonaal vs kõrgus igal teljel) — [2 p.]

Edasiliikumine võrdeline übermõõduga ümber vastava telje — [2 p.]

Minimaalne kulutatud energia edasiliikumise ühiku kohta nõutud — [2 p.]

Arvutuskäik kõigi kolme telje kohta — [3 p.]

Õige vastus — [1 p.]

7. (LÄÄTSEDE KOLMNURK) (10 p.) Hindaja: Hannes Kuslap

Kui konstrueeriti esmalt kujutis nõgusläätses ja siis selle kujutis kumerläätses:

Vajalike teiste fookuste konstrueerimine — [2 p.]

Nõgusläätses kujutise konstrueerimine [2 p.]

Kumerläätses kujutiste konstrueerimine — [4 p.]

Ekraani konstrueerimine kujutisi ühendava sirgena — [2 p.]

Kui konstrueeriti otse kiirte käik:

Vajalike teiste fookuste konstrueerimine — [2 p.]

Nelja sobiva kiire käigu konstrueerimine nõgusläätses [2 p.]

Kiirtekäigu konstrueerimine kumerläätsedes — [4 p.]

Ekraani konstrueerimine kujutisi ühendava sirgena — [2 p.]

8. (SILINDER) (10 p.) *Hindaja: Richard Friedrichs*

Õpilane mõistis, et tuleks kasutada valemit $R = \rho \frac{l}{S}$ — [1 p.]

Õpilane mõistis, kuidas õigesti rakendada valemit $R = \rho \frac{l}{S}$ saadud takistust — [1 p.]

Õpilane mõistis, et süsteem on kahe poolsilindri rööpühendus ([1 p.] kui klemme arvestati süsteemis takistustena) — [2 p.]

Õpilane leidis poolsilindri joonpikkuse $l = \pi r$ — [1 p.]

Õpilane leidis poolsilindri ristlõikepindala $S = h\tau$ — [1 p.]

Õpilane leidis õige poolsilindri takistuse $R = \frac{\rho\pi r}{h\tau}$ — [2 p.]

Õpilane teadis, kuidas leida rööpühenduse takistust — [1 p.]

Õpilane leidis õige vastuse — [1 p.]

9. (LASERKAUGUSMÕÕTJA) (10 p.) *Hindaja: Simon Selg*

Laserkiire käigu kirjeldamine — [2 p.]

Õhus läbitud teepikkuse leidmine — [2 p.]

Murdimisseaduse õigesti kasutamine — [2 p.]

Laserkiire vees läbitud näilise teepikkuse leidmine (millest [1 p.] annab valguse kiiruse muutumisega arvestamine) — [3 p.]

Õige lõppvastuseni jõudmine — [1 p.]

10. (VEEUPUTUS) (12 p.) *Hindaja: Oleg Košik*

Osa a) lahendus — [6 p.]

Sealhulgas:

Õigesti võetud andmepunktid $h_6 = 22$ ja $h_9 = 28$ — [1 p.]

$11/m^2$ minutis = 1 mm minutis — [1 p.]

Osa b) lahendus — [6 p.]

Osa b) puhul lihtsalt väite eest, et "suurima intensiivusega vihm vastab ajahetkele ..." ilma mõistlikke põhjendusteta punkte ei antud, isegi kui see andis õigele lõppvastusele lähedase tulemuse.

E1.(NÕGUSLÄÄTS) (12 p.) *Hindaja: Erkki Tempel*

Nõgusläätsse fookuskauguse määramine — [5 p.]

Optilise peateljega paralleelsete kiirte hajumise joonistamine — [3 p.]

Kiirte pikendused koonduvad fookuses — [1 p.]

Mitme kiire kasutamine — [1 p.]

Läätsse kumerusraadiuse määramine — [7 p.]

Raadiuse joonistamine läätse abil maksimaalselt — [3 p.]

E2.(KEHA TIHEDUS) (12 p.) Hindaja: Leonid Zinatullin

Leidis keha massi — [1 p.]

Leidis keha ruumala — [1 p.]

Keha ruumala oli mõistlik — [2 p.]

Teadis tiheduse valemit — [1 p.]

Vastus $7.8 \pm 1 \frac{g}{cm^3}$ — [2 p.]

Korrektne tuletuskäik — [5 p.]

Valetamise eest — [-1 p.]

Kui kasutas pikkust ruumala leidmisel max [9 p.]

Leidis keha massi — [1 p.]

Leidis keha ruumala — [1 p.]

Keha ruumala oli mõistlik — [2 p.]

Teadis tiheduse valemit — [1 p.]

Vastus $7.8 \pm 1 \frac{g}{cm^3}$ — [2 p.]

Vastus $7.8 \pm 0.5 \frac{g}{cm^3}$ — [2 p.]

Valetamise eest — [-1 p.]

Kui kasutas keelatud vahendeid ruumala leidmisel max [2 p.]

Leidis keha massi — [1 p.]

Teadis tiheduse valemit — [1 p.]

Valetamise eest — [-1 p.]